

søgning om tilladelse til råstofindvinding vil blive forelagt de berørte statslige myndigheder og tilgrænsende amtskommuner.

På tilsvarende vis kan der ved klapping af havbundsmateriale stilles krav i henhold til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 975 af 19. december 1986, udstedt i henhold til lov om beskyttelse af havmiljøet.

For de jordarbejder, der ikke er reguleret i de nævnte love og i miljølovgivningen i øvrigt, kan reguleringen ske, og miljøinteresserne dermed varetages i forbindelse med indgåelse af kontrakter med de entreprenører, der skal udføre arbejdet.

For at kunne sikre en miljømæssig og økonomisk optimal regulering af afgravninger af kalk vil der inden gennemførelsen af disse arbejder blive foretaget forsøgsafgravninger.

Til gravning i ler og kalk bør der af hensyn til at mindske spildet så vidt muligt anvendes gravemaskiner og spandkædemaskiner.

Placering af materialer med væsentlig finkornet eller organisk indhold skal ske i områder, hvorfra der sker kontrolleret afløb gennem sedimentationsbassiner.

Gravearbejdet i hele tværsnittet af Øresund bør samtidigt undgås i perioder, hvor større trækkende fiskebestande passerer Øresund.

I de miljøundersøgelser, der er foretaget i efteråret 1990, er klappningsmulighederne i den danske del af Øresundsregionen vurderet, og de eksisterende klapppladser gennemgået. Denne undersøgelse viste, at det ikke var muligt at pege på klapppladser i området, der kan modtage materialeafgravninger fra Øresundsforbindelsen.

Såfremt klapping bliver nødvendig, skal det derfor koordineres med råstofindvindingen, således at de områder, hvor der indvindes, eventuelt kan efterbehandles med afgravningsmaterialer.

Der etableres i forbindelse med anlægsarbejderne et overvågningsprogram med henblik på eventuelle afværgeforanstaltninger. Dette skal registrere, at anlægsarbejderne ikke medfører uventede miljøeffekter.

Halvårligt i løbet af anlægsfasen vil der af regeringen blive afgivet en statusredegørelse herom til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Efter anlæggets færdiggørelse vil der blive etableret et overvågningsprogram, der skal registrere, om de midlertidige effekter på vandmiljøet aftager som forudsat.

5.5. Råstofressourcer.

Spørgsmålet om råstofressourcer skal i det kommende arbejde drøftes med de svenske myndigheder.

Undersøgelser viser, at der er gode muligheder for at fremskaffe sand og grus til anlægget fra den danske del af Øresund.

Endvidere vil der være gode muligheder for at anvende en stor del af udgravningsmaterialerne i anlægget.

For at afklare de endelige muligheder for at anvende de enkelte indvindingsområder, skal der gennemføres en række detailundersøgelser, så der kan foretages en nærmere afvejning mellem de forskellige interesser og råstofindvindingen.

Undersøgelserne skal bl.a. omhandle biologiske og fiskerimæssige forhold, kulturhistoriske og arkæologiske interesser, råstofkvalitet og indvindingsforhold samt strøm-, ilt-, salt- og aflejningsforhold.

Sten, der skal anvendes til indfatning og sikring af opfyldninger, bropiller og tunnel m.m., kan af hensyn til de biologiske interesser på havbunden ikke hentes fra det danske søterritorium.

5.6. Marinarkæologiske forhold.

En forundersøgelse har vist, at der i anlægsområdet er mulighed for at finde såvel stenalderbopladsder som historiske skibsvrag og anlæg.

Fortidsminder og vrag på havbunden må i henhold til naturfredningslovens § 49 ikke beskadiges, ændres eller fjernes uden tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen.

Det er nødvendigt at foretage yderligere marinarkæologiske forundersøgelser i de områder, der berøres af anlægsarbejdet samt i råstofindvindingsområder, så der kan ske en egentlig stedfastelse af beskyttede vrag og fortidsminder.

De beskyttede vrag og fortidsminder, som findes ved undersøgelserne, vil normalt blive krævet udgravet som vilkår for deres frigivelse. Udgravningerne vil skulle foregå ved Rigsantikvarens foranstaltning.

6. Økonomi m.m.

Anlægsomkostningerne for Øresundsforbindelsen og de danske landanlæg budgetteres til henholdsvis 11,7 mia. kr. og 3,2 mia. kr. eksklusiv moms og bygge-renter, opgjort i juli 1990-prisniveau.

Anlægsudgifterne for Øresundsforbindelsen og tilslutningsanlæggene er blevet revurderet siden udarbejdelsen af 1989-rapporten. Der er samtidig foretaget en yderligere bearbejdning af de tekniske løsningsforslag med hensyn til linieføring og miljøforbedringer m.v. Godsshunten mellem Kalvebodløbet og Vigerslev er et anlæg, der ikke tidligere har været forudsat udført, og anlægsudgiften hertil indgår derfor ikke i de tidligere overslag.